

Handläggare
Hanna Markkula
Telefon: 08-508 10 133**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2013-09-26

Översyn av ersättningssystem inom hemtjänsten – remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Göran Månsson
stadsdelsdirektörMarianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Ett nytt förslag till ersättningssystem inom hemtjänsten har arbetats fram som utgår från utförda timmar istället för som idag i 17 nivåer. Enligt förslaget kommer detta troligen leda till att tiden hemma hos den enskilde ökar vilket är en kvalitetsökning för brukaren. För att ersättning efter utförda timmar ska vara möjlig måste ett tidredovisningssystem införas vilket föreslås ske via en android-telefon. Det nya systemet föreslås börja gälla den 1 januari 2014. Införandet av tidredovisningssystemet kommer att ske successivt under första halvåret 2014. Övergången kommer att innebära merkostnader vilka kommer att finansieras inom stadens It-program. Förvaltningen ser positivt på det framlagda förslaget då det bättre motsvarar de utökade krav som idag ställs på hemtjänsten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd tar del av remissen den 16 september 2013. De fackliga organisationerna tar del av ärendet i förvaltningsgruppen och information till landstinget kommer att ges.

Bakgrund

År 2002 infördes kundval inom hemtjänsten och det nu gällande ersättningssystemet. Utförarnas uppdrag har sedan dess förändrats, bland annat med högre krav på dokumentation och att allt fler äldre bor kvar i sitt ordinarie boende med omfattande insatser. Det finns flera tecken på att de äldre inte får hjälp i den

omfattning de är beviljade och flera utförare uppger att de har svårt att genomföra uppdragen med nuvarande ersättning. Mot bakgrund av detta överlämnade äldrenämnden i december 2011 ett förslag till kommunstyrelsen om ett nytt ersättningssystem. Förslaget remitterades till samtliga stadsdelsnämnder. Östermalms stadsdelsnämnd besvarade remissen i mars 2012 (2012-49-1.5.1.).

Kommunstyrelsen beslutade inte i ärendet utan gav äldrenämnden i uppdrag att ta fram en införandeplan och genomföra kostnadsberäkningar av ersättnings- och tidredovisningssystemet. Kommunstyrelsen har begärt yttrande bland annat från Östermalms stadsdelsnämnd med anledning av stadsledningskontorets förslag. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 27 september 2013.

Ärendet

Nuvarande ersättningssystem

Ersättningen i det nuvarande systemet utgår i 17 nivåer innehållande timintervall. Nivån fastställs utifrån det beräknade antal timmar som bedöms för att utföra uppdraget. De olika beloppen i ersättningsnivåerna utgår från en schablonmässigt framräknad timkostnad. Utföraren ska varje månad avvikelserapportera den tid som inte har utförts i förhållande till beställd tid. Den enskildes avgift räknas fram utifrån vilka insatser som är beviljade.

Nytt ersättningssystem

Förslaget till nytt ersättningssystem baserar sig på utförda timmar, och inte som tidigare, antal insatser per vecka. Det innebär att den enskildes avgift istället är timbaserad. Stadsledningskontoret föreslår att ersättning i egen regi, i 2013 års nivå, utgå med 362 kr per utförd timme för insatser som utförs dag, kväll och helg. I ersättningen ingår kostnader för kringtid såsom gång/restid och tid för dokumentation. Ersättning för insatser nattetid ersätts med 183 kr per utförd insats. För larmkunder införs en fast månadsersättning om 138 kr där ingen ersättning utgår för larminsatser. För privat regi är samtliga ersättningar 2,5 % högre som kompensation för att kommunala utförare har rätt att göra moms-avdrag på köpta varor och tjänster.

De föreslagna timersättningarna utgår från beräkning av den faktiska kostnaden för att producera en hemtjänststimme. Förslaget innebär en reell höjning av timersättningen men i och med att ersättning endast ges för faktiskt utförd tid är uppskattningen att endast ca 81 procent av den beställda tiden kommer att debiteras. Stadsledningskontoret menar att det faktum att utförarna nu endast får betalt för utförd tid samt att ersättningen bättre täcker kringtid troligen kommer att leda till att tiden hemma hos den enskilde ökar.

Tiden hos den enskilde ska dokumenteras elektroniskt och rapporteras till stadens verksamhetssystem för att utbetalning ska ske. Det föreslås att stadens mobila system ParaGå används för tidsregistrering i verksamheter i egen regi. De privata utförarna kommer att erbjudas två alternativ för tidsregistrering, dels ParaGå och

dels en integrationstjänst som kan kommunicera med Paraplysystemet. Tids- och insatsregistreringen hemma hos kunden kommer att ske via en applikation i android-telefoner. En kartfunktion säkerställer var personalen befinner sig.

Införandeplan och projektkostnader

Det föreslås att ersättningssystemet införs från och med januari 2014 för samtliga utförare. Då införandet kräver ett omfattande utvecklingsarbete i Paraplysystemet föreslås att tidsredovisningssystemet införs etappvis under första halvåret 2014. Det innebär att de utförare som inte kommit i gång med tidsregistrering under en övergångsperiod måste rapportera utförd tid manuellt. Det innebär också att de stadsdelsnämnder som ansluts senare i tidsredovisningssystemet får betala den nya högre ersättningen utan att få ta del av den förväntade lägre debiteringsgraden. De nämnder som berörs föreslås ersättas för merkostnader under denna period.

Införandet beräknas innebära kostnader för teknik, utbildning och övrigt om totalt ca 30,7 mnkr samt merkostnader om ca 9 mnkr under övergångsperioden. Kostnaderna finansieras genom stadens It-program. Driftkostnaderna beräknas till ca 12 mnkr per år vilket kommer att fördelas ut på berörda nämnder. Under hösten 2013 föreslås att stor vikt läggs på införandeprocessen med information och utbildningar av alla berörda samt framtagande av tillämpningsanvisningar för det nya ersättningssystemet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar översynen av ersättningssystemet och ser positivt på det framlagda förslaget då det bättre motsvarar de utökade krav som idag ställs på hemtjänsten. Systemet med ersättning för utförd tid kommer sannolik öka säkerställandet att den enskilde får de insatser denne är beviljad. Som stadsledningskontoret framhåller kommer troligen även tiden hemma hos den enskilde att öka vilket borgar för en hemtjänst av god kvalitet.

Förvaltningen ställer sig positiv till valet av tidsregistrering via ParaGå. Den tekniska lösningen där tid och insatser rapporteras via en applikation i mobiltelefonen är användarvänlig och lätt att förstå. Dokumentationen kan ske direkt i telefonen vilket underlättar arbetet för hemtjänsten. Det är också positivt att ersättningen täcker kostnader för kringtid vilket förhoppningsvis minskar stressen för personalen och ger en bättre arbetsmiljö.

Den tekniska lösningen underlättar även uppföljning och kontroll både för beställare och utförare samt leder till en mer konstruktiv diskussion kring tid och ersättning. Beställaren kommer, snabbare än idag, få indikationer på hur pass bra beställningen överensstämmer med behovet

Som det framgår av förslaget så är det en stor volym användare, ca 6 500, varför tidsregistreringssystemet införs successivt i fyra etapper under perioden januari – juni 2014. Östermalms stadsdelsnämnd ingår i etapp 3 som startar tidsregistrering

via mobiltelefon den 2014-05-01. Förvaltningen har inga synpunkter på införandeplanen och ställer sig positiv till att de förvaltningar liksom Östermalm som går in senare i projektet ersätts för de merkostnader som uppstår. Detta föreslås ske i tertialrapport 2 år 2014.

Förvaltningen har förståelse för projektets omfattning och komplexitet. Som en följd av införandet av det nya systemet den 1 januari 2014 kommer de beslut som påverkas att läggas om i Paraplysystemet. I början av året kommer således administrationen att öka markant med nyprövning av beslut men även med manuell tidrapportering under fyra månader. Förvaltningen avsätter den tid för planering och förberedelser som krävs för ett lyckat införande och ser i förlängningen bara administrativa fördelar med det nya ersättningssystemet.

Utbildningar inom ersättnings- och tidredovisningssystemet pågår och under hösten kommer alla personalkategorier som berörs inom förvaltningen ha genomgått utbildning.

Stadsledningskontoret föreslår att utförarna kompenseras för merarbetet som införandet innebär genom att staden betalar utförarnas användarkonton. Enligt förslaget skulle det motivera utförarna att registrera sin personal i systemet så de kan använda androidtelefonerna för tidsregistrering. Förvaltningen ställer sig tveksam till detta förslag då behörighetsadministration är tidskrävande och kräver insyn för att uppfylla kraven på informationssäkerhet. Förvaltningen ser hellre att förslag två tillämpas, ekonomisk kompensation för utbildningar av personalen.

Bilaga

Remiss om översyn av ersättningssystemet för hemtjänst